

API STOR VARIATION I KØERNES LIGGETID BØR VÆKKE BEKYMNING

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Uhensigtsmæssig staldindretning går især ud over de toplakterende og førstekalvskøerne. De belastes af for korte liggetider.

Hviletid er vigtig for malkekoen, som gerne ligger ned i 11-12 timer i gennemsnit. Men selvom hviletiden gennemsnitligt er opfyldt i en besætning, kan det dække over store variationer mellem køerne. Flere undersøgelser i besætninger med gennemsnitligt normal hviletid har vist, at nogle køer kun ligger ned i ca. 5 timer pr. døgn mens andre ligger ned i op mod 17 timer. Meget lange eller meget korte liggetider kan være et tegn på, at en ko ikke har det godt. Derfor er der grund til også at fokusere på, hvor meget liggetiden varierer i koflokken.



Det er vigtigt at se kritisk på sengebåsenes indretning og vedligeholdelse.

GÅR UD OVER DE PRESSEDE KØER

Ud over at fx begyndende sygdom påvirker køernes liggetid, har staldindretning og sengebåsenes design og vedligeholdelse også stor betydning. Hvis stalden og sengene ikke er indrettet optimalt, går det især ud over de mest pressede køer, og det giver sig bl.a. udslag i stor variation i liggetiden mellem køerne. Eksempelvis ligger køerne i toplaktationen mindre ned sammenlignet med køer, der er længere henne i laktationen. Ikke alene reducerer de højtydende køer i toplaktation deres liggetid for at bruge mere tid ved foderbordet. De bruger også mere tid stående i sengebåsen end køer i senlaktation. Det tyder på, at køer i

toplaktationen stiller større krav til sengebåsenes komfort, og at de hæmmes mere af inventaret, når de skal lægge eller rejse sig, end ældre køer. Også førstekalvskøer er meget pressede i den første tid efter kælvning på grund af opstart af laktation, nyt miljø, ny social status og konkurrence med de ældre køer. Og netop førstekalvskøerne i startlaktationen har væsentligt flere liggeperioder pr. døgn end ældre køer. Førstekalvskøer har ca. 15 liggeperioder mod de ældres ca. 10. Førstekalvskøerne skal derfor rejse og lægge sig i sengene flere gange pr. døgn end de ældre og påvirkes dermed mere af dårligt indrettede eller dårligt vedligeholdte senge.

INVESTERINGER I GOD INDRETNING BETALER SIG

Renovering af senge kan være dyrt. Men et forsøg fra AU-Foulum* viser, at renovering, eventuelt sammen med andre velfærdsinvesteringer, i langt de fleste tilfælde kan betale sig. Der er med andre ord god grund til at se på, om der er stor variation i køernes liggetid. Det kan skyldes, at der er køer, der ikke klarer sig godt - måske i kombination med senge, der ikke er optimale. Der findes kommercielle løsninger til undersøgelse af liggetiden, fx CowAlert eller AfiAct Pedometer Plus . Men de er ret dyre at investere i. Men med viden om betydningen af og dermed opmærksomhed på dyrenes liggemønstre, kan man komme langt. Under alle omstændigheder skal man se kritisk på sengebåsenes indretning og vedligeholdelse.

*Læs undersøgelsen '[Investering i bedre kovelfærd kan være en god investering for mange mælkeproducenter](#)' på www.au.dk

Artiklen har været bragt i **KvægNYT nr. 9, 2018**